

април 2014.

БИЛТЕН

број 6 ■ ■ ■ ОСНОВНОГ СУДА У БАЊАЛУЦИ

■ Милан Тегелтија,
предсједник Основног
суда у Бањалуци

**Правда има
смисла само
кад је брза**

■ Татјана Стефановић-Регода,
предсједник Прекршајног одјељења
Основног суда у Бањалуци

**Грађани највише у
додиру с Прекршајним
одјељењем**

■ Делегација правосудних
институција Филипина
посјетила Бањалуку

**Основни суд смјерница
за бољи рад судова
на Филипинима**

Информације о Основном суду у Бањалуци

Основни суд је надлежан:

1. У кривичним предметима:
а) да у првом степену суди:

- за кривична дјела за која је законом прописана као главна казна новчана казна или казна затвора до 10 година, ако посебним

законом није одређена надлежност другог суда;

- за кривична дјела за која је посебним законом одређена надлежност Основног суда;
- за кривична дјела за која је Суд Босне и Херцеговине пренио надлежност на Основни суд,
- у свим кривичним поступцима против малолетника.

б) да поступа током истраге и након подизања оптужнице у складу са законом,

ц) да одлучује о ванредним правним лијековима кад је то законом предвиђено,

д) да одлучује о брисању осуде и престанку мјера безбједности и правних посљедица осуде, на основу судске одлуке и да

е) поступа по молбама за помиловање у складу са законом.

2. У грађанским предметима да у првом степену суди:

а) у свим грађанским споровима,

б) у ванпарничном поступку.

3. У прекршајним предметима да у првом степену одлучује:

а) у свим прекршајним предметима,

б) да одлучује о захтјевима за понављање прекршајног поступка.

У Основном суду у Бањалуци је запослено:

- 57 судија,
- 9 стручних сарадника,
- 4 приправника,
- 40 приправника волонтера,
- 164 осталих запослених.

У Суду постоји пет судских одјељења и то:

- Кривично одјељење,
- Парнично одјељење,
- Ванпарнично одјељење,
- Извршно одјељење,
- Прекршајно одјељење.

4. У другим предметима:

а) да спроводи извршни поступак, ако законом није другачије одређено,

б) да одређује мјере обезбјеђења ако законом није другачије одређено,

ц) да рјешава у посебним поступцима ако законом није другачије одређено,

д) да пружа правну помоћ судовима у Босни и Херцеговини,

е) да врши послове међународне правне помоћи ако законом није одређено да неке од тих послова врши окружни суд,

ф) да врши друге послове одређене законом.

ИМПРЕСУМ

Одговорни уредник
Милијан Васић

Новинар сарадник
Сузана Магделинић

Билтен Основног суда у Бањалуци излази тромјесечно.

Телефон: 051/314-499 лок. 189 e-mail: milijan.vasic@pravosudje.ba

Издавач: ИНФО5 д.о.о. Видовданска 33 Бањалука

Штампа: "Независне новине" Бањалука

Бесплатан примјерак

Наставак добре приправничко-волонтерске праксе у Основном суду

Одржан стручни семинар за приправнике и приправнике волонтере

Д а је приправничко-волонтерска пракса изузетно организована у Основном суду у Бањалуци, доказ је и стручни семинар за све приправнике и приправнике волонтере, који је одржан од 9. до 10. децембра 2013. године у Требињу.

Семинар је организован у сарадњи с Центром за едукацију судија и тужилаца Босне и Херцеговине и Савјета Европе. Радне теме семинара биле су: "Јачање капацитета правосуђа у примјени Европске конвенције о људским правима у Босни и Херцеговини" и "Технике израде пресуде у кривичним стварима".

Предавачи, учесници семинара били су троје судија: судија Суда БиХ Азра Милетић, судија Врховног суда РС Даниела Миловановић и виша стручна сарадница Уставног суда БиХ Севима Сали-Терзић.

У добро организованим условима семи-

нара, гдје су свим учесницима били плаћени трошкови превоза и смјештаја у хотелу "Летотар" у Требињу, приправници волонтери учествовали су у програму подијељеном у два дана.

Првог дана семинара учесницима су се уводним ријечима обратили представници Центра за едукацију судија и тужилаца БиХ, а затим су наведени предавачи обрадили теме следећим редом;

- Обавезна садржина изреке првостепене пресуде,
- Изрека пресуде у посебним поступци-

Семинар је организован у сарадњи с Центром за едукацију судија и тужилаца Босне и Херцеговине и Савјета Европе

ма,

- Обавезна садржина образложења пресуде,
- Образложење пресуде - оцјена вјеродостојности исказа свједока и одлука о казни,
- Захтјеви на које пресуда мора одговорити.

Судија Врховног суда РС, Даниела Миловановић, обрадила је наведене теме и кроз практичне примјере појаснила садржај пресуде.

Други дан семинара учесницима је као предавач судија Суда БиХ Азра Милетић, уз асистенцију више стручне сараднице Севиме Сали-Терзић, презентovala теме које се односе на анализу писмено израђених пресуда, обавезни одговор у пресуди на наводе о повреди Европске конвенције о људским правима, обавезни одговор у пресуди на наводе о повреди Европске конвенције о људским правима (примјери из праксе и практичан рад с учесницима), с посебним освртом на досљедност, конкретност, индивидуалност и вјеродостојност изреке пресуде.

У Основном суду у Бањалуци приправничко-волонтерски стаж, у трајању од двије године, тренутно обавља 45 приправника волонтера и приправника. У Основном суду, који је највећи суд у Републици Српској, изузетно је добро организовано стицање радног искуства за дипломиране правнике, којима је то уједно први посао и рад у струци.

Татјана

Стефановић-Регода,

предсједник
Прекршајног
одјелења
Основног
суда у
Бањалуци

Грађани највише у додиру с Прекршајним одјељењем

Татјана Стефановић-Регода функцију председника Прекршајног одјељења Основног суда у Бањалуци обавља од 2008. године. Са више од 30 година радног искуства иза себе, за Стефановић-Регоду може се рећи да законе има у "малом прсту", али свакодневни изазови и нови предмети који се измјењују као на траци не дозвољавају било какво опуштање, већ напротив.

До реформе Прекршајног одјељења радила је у казнено-поправном дому, катастру, у привреди, а од фебруара 1998. године и као судија Суда за прекршаје Бањалука. Након реформе именована је за судију Прекршајног одјељења, а двије године касније и на мјесто председника Одјељења.

Каже да јој дуго животно и радно искуство помажу у свакодневном раду и омогућавају боље разумијевање како странака, тако и самих закона по којима поступају судије.

БИЛТЕН: Какав је био статус некадашњих судова за прекршаје?

СТЕФАНОВИЋ-РЕГОДА: Историјски гледано, непрекидно је био присутан проблем у вези с различитим мишљењима по питању статуса судова за прекршаје. Једни су ове судове сматрали органима управе, док су их други сматрали правосудним органом. Дотадашња организација прекршајног судовања била је нејединствена, с обзиром на то да су се, поред судова за прекршаје, појављивале различите комисије (царинска, пореска итд.) као органи за вођење прекршајног поступка, те се осим организационог питања постављало и питање економичности у раду тих органа. Такође, постојећи начин избора судија за прекршаје,

■ грађани највише
■ долазе у додир
■ с прекршајима, односно прије ће грађанин починити неки прекршај него покренути парницу или бити кривично одговоран

као и начин финансирања тих судова нису гарантовали у довољној мјери њихову независност. Све је то представљало основне разлоге за cjеловиту реорганизацију прекршајног система, како би се исти ускладио с европским и међународним стандардима, а у циљу укључивања судова за прекршаје у јединствен правосудни систем. Приликом израде новог приједлога закона кориштени су материјали које је урадио Пројекат за реорганизацију судова за прекршаје у чијем раду су учествовали и експерти Савјета Европе, који су својим стручним мишљењима усклађивали поједине одредбе са захтјевима утврђеним у Европској конвенцији о људским правима и праксом Европског суда за људска права. Поред тога, кориштена су искуства једног броја сусједних земаља (Хрватска и Словенија), као и искуства других европских држава. На основу закључка Народне скупштине Републике Српске од јула 2005. године спроведена је јавна распра-

ва на којој је исказана подршка реформи овог сегмента правосуђа.

БИЛТЕН: Када је извршена реформа прекршајног законодавства у Српској и какве су промјене наступиле?

СТЕФАНОВИЋ-РЕГОДА: Реформа прекршајног законодавства извршена је 2006. године када су престали с радом сви судови за прекршаје у цијелој Босни и Херцеговини, а основана су прекршајна одјељења при основним и општинским судовима. У Републици Српској је усвојен Закон о прекршајима Републике Српске, који је почео с примјеном 1. септембра 2006. године, а аналогни закони су донесени и у Федерацији БиХ и дистрикту Брчко. Од тог истог дана, у саставу Основног суда у Бањалуци егзистира и ново одјељење - Прекршајно одјељење, са 10 судија именованих од стране Високог судског и тужилачког вијећа БиХ. Доношењем новог Закона о прекршајима РС, све првостепене и другостепене комисије за прекршаје, основане при Републичким органима управе РС, престале су с радом, а предмети првостепених комисија у којима до дана примјене закона поступци нису били завршени, достављени су прекршајним одјељењима надлежних судова на одлучивање.

БИЛТЕН: Како је то утицало на прилив предмета у Одјељењу за прекршаје?

СТЕФАНОВИЋ-РЕГОДА: У моменту оснивања, у септембру 2006. године, Прекршајно одјељење је имало својих незавршених око 20.000 прекршајних предмета и 2.000 замолница. Затим је услједио велики прилив свих незавршених предмета од првостепених комисија, које су престале с радом, а упоредо је вршен и пријем но-

вих редовних прекршајних предмета и предмета из области пореза и царина, које су до тада радиле ове комисије, те је ово одјељење на крају децембра 2006. године имало преко 31.000 задужених предмета. Тада смо били, дословно, затрпани предметима, а сваки од 10 судија је имао у раду преко 3.000 предмета.

БИЛТЕН: Шта је донијела реформа у одредбама новог Закона о прекршајима РС?

СТЕФАНОВИЋ-РЕГОДА: Нови Закон о прекршајима Републике Српске донио је велике и бројне промјене, које ћу у најкраћим цртама изложити. Промјенила се дефиниција прекршаја, а прекршај сада представља кршење јавног поретка или прописа о економском и финансијском пословању уређен законом или прописом за који су одређена обиљежја и за који су прописане санкције. Прекршаји и прекршајне санкције могу се прописати законом, уредбом или одлуком Владе, одлуком скупштине града или скупштине општине. Судови су стварно надлежни да одлучују о прекршајима који су прописани законима и другим прописима Босне и Херцеговине, градова и општина, а који су почињени на територији Републике Српске. Све ово говори о великој бројности и разноврсности прописа по којима судије поступају у прекршајним предметима. Значи, поступа се у предметима у којима су повријеђени прописи не само Републике Српске, већ и цијеле БиХ под условом да су ти прекршаји почињени на територији РС. Закон о прекршајима регулисао је и ко може покренути прекршајни поступак. То су овлаштени органи, тужилац или оштећени. Овлаштени органи су надлежни полицијски или други органи БиХ и МУП-а РС, затим надлежни инспекцијски органи, све врсте инспекције, од републичке, општинске, комуналне полиције, те министарства или предузећа. У прекршајном поступку окривљени може бити физичко лице, правно лице, одговорно лице у правном лицу и самостални предузетник.

БИЛТЕН: Какав значај има Прекршајно одјељење за јавност уопште?

СТЕФАНОВИЋ-РЕГОДА: Морам рећи да од свих судских поступака, наши грађани највише долазе у додир с прекршајима, односно прије ће грађанин починити неки прекршај него покренути парницу или бити кривично одговоран. Уједно многи виде и доживљавају прекршаје само као повреду закона из области саобраћаја, што је можда и разумљиво, јер данас свако има возило, поједине породице имају два или више возила, те су често у ситуацији да направе неки саобраћајни прекршај. Погледајте,

најчешће је данас у возилу само једно лице - возач, а некада је било много мање возила и само једним возилом су се превозиле породице. Међутим, прекршаји се не чине само у саобраћају, нити ово одјељење има само предмете из области саобраћаја. Пред прекршајним судијама је сада отворен широки простор дјеловања и одлучивања о повреди многобројних различитих прописа. Поред Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини, најчешће се појављују пред судијама предмети из области Закона о јавном реду и миру, Закона о оружју и муницији, Закона о заштити од насиља у породици, Закона о дрогама, Закона о шумама, Закона о порезу на додату вриједност, Закона о пореском поступку, Закона о царинским прекршајима БиХ, Закона о заштити потрошача БиХ, Закона о банкама, те се одлучује о повреди закона чије поступке иницирају државни органи БиХ (нпр. Управа за индиректно опорезивање (УИО) БиХ, Агенција за хартије од вриједности, Агенција за осигурање и други), па све до повреде општинских одлука о комуналном реду. Дакле, након извршене реформе имамо у судским поступцима заступљене прекршаје из неких сасвим нових области и закона који раније нису били предмет одлучивања, а конкретно судије одлучују о повреди у око 100 различитих закона и прописа.

БИЛТЕН: Шта је још регулисано Законом о прекршајима?

СТЕФАНОВИЋ-РЕГОДА: Закон о пре-

кршајима РС прописао је и нови начин покретања прекршајног поступка. Поред уобичајеног захтјева за покретање прекршајног поступка, а којег подносе набројани подносиоци захтјева, закон је увео концепт прекршајног налога и предвидио да се ти прекршајни налози примјењују и издају учиниоцима прекршаја кад год је то могуће. Већина ових прекршајних налога односи се на прекршаје у саобраћају, али се такође могу користити код прекршаја из области јавног реда (бука, бацање смећа итд.), а могу их користити инспектори, те порески и царински службеници. Прекршајни налози се могу издавати само када је за почињен прекршај предвиђена фиксна новчана казна или се иста може израчунати кориштењем математичке формуле или када овлаштени орган одлучи да изрекне минималну новчану казну, односно заштитну мјеру у најкраћем трајању. Терет подношења приговора је на особи која је примила прекршајни налог, јер у противном новчана казна постаје извршена. Захтјевање судског одлучивања и покретање судског поступка излаже окривљеног могућности изрицања веће новчане казне, као и плаћања судских трошкова.

БИЛТЕН: Какав је ефекат имало увођење прекршајног налога?

СТЕФАНОВИЋ-РЕГОДА: Намјера законодавца била је да на овај начин ослободи суд великог броја прекршајних предмета. То је и постигнуто, јер су многи починиоци прекршаја по добијању прекршајног налога, изречену новчану казну платили без иници-

рања судског поступка, док су у судским поступцима једино прекршајни налози по којима је затражено судско одлучивање. Мислим да је највећи број прекршајних налога издала полиција због саобраћајних прекршаја (нпр. радар снимиио прекорачење брзине возила или погрешно паркирање), те да су можда многи од нас добили прекршајни налог, одмах платили казну и тако нисмо оптеретили суд новим судским предметом. Дакле, прекршајни налог је у потпуности испунио своју сврху и циљ, што је на крају резултирало мањим приливом "лакших" прекршаја, те смо се могли концентрисати на рјешавање "тежих" предмета.

БИЛТЕН: Граница између прекршаја и кривице је, може се рећи, "танка". Како је она дефинисана постојећим законом?

СТЕФАНОВИЋ-РЕГОДА: Закон је увео велике новине. Прописао је и да се многе одредбе Кривичног закона и Закона о кривичном поступку РС примјењују "mutatis mutandis" у прекршајном поступку, а то значи да се одредбе ових закона примјењују у свим ситуацијама које није прописао Закон о прекршајима, како у погледу основних правних начела, тако и у погледу многих процесних радњи и начина вођења поступка. Рекла бих да су прекршаји сада "мала кривица" јер имамо много сличности по питању истих или сличних радњи и дјела, све зависи да ли је то дјело законом прописано као прекршај или кривично дјело. На примјер, насиље у породици регулисано је законом и као прекршај и као кривично дјело. Пре-

кршај по Закону о шумама је сјеча дрвета до три кубна метра, док количина обореног дрвета већа од три кубна метра представља кривично дјело. Ми судимо за саобраћајне удесе с лаким тјелесним повредама, а настале тешке тјелесне повреде су кривично дјело. Као прекршај постоји физички напад на другог као и други облици нарушавања јавног реда и мира, док у кривизи имамо кривично дјело тјелесне повреде и кривична дјела против јавног реда и мира. Из овога видите колико је много додирних тачака између прекршаја и кривице, а дешавало се да смо извјесни број прекршајних поступака обуставили јер се радило о кривичном дјелу пореске утаје.

БИЛТЕН: Шта је Регистар новчаних казни и како функционише?

СТЕФАНОВИЋ-РЕГОДА: Законом о прекршајима РС успостављен је и Регистар новчаних казни, што је новост, а то је база података о изреченим новчаним казнама за прекршаје, јединствен за цијелу Босну и Херцеговину. То значи да свака новчана казна и трошкови поступка, изречена било судским рјешењем у поступку пред основним судовима или новчана казна изречена прекршајним налогом, уписује се од стране или суда или издаваоца прекршајног налога у Регистар и евидентира се као дуг за сваког окривљеног. Све док окривљени, односно кажњени не плати изречене новчане казне и трошкове, неће му се дозволити регистрација или продужење важности регистрације моторног возила, затим издавање или продужење важности возачке дозволе, учествовање на јавном тендеру, регистрација или промјена регистрације правног лица или регистрација занатско-предузетничке дјелатности. У овом регистру се све изречене казне воде као дуг у трајању од пет година те у том периоду сви кажњени не могу остварити ова наведена права док не плате новчане казне и трошкове.

БИЛТЕН: Какви су резултати рада у прошлој години?

СТЕФАНОВИЋ-РЕГОДА: На почетку 2013. године имали смо 8.888 незавршених предмета, током године примили смо нових 5.566 предмета и 37 замолница, ријешено је укупно прекршајних 7.385 предмета и 37 за-

молница, а на крају 2013. године остало је неријешених 7.069 предмета и једна замолница. Укупна годишња норма на одјељењу износила је 108,7%. Морам напоменути да су прошле године, одлуком ВСТВ, за сва прекршајна одјељења повећане норме за 50%. Претходних година норма одјељења износила је преко 150%, међутим, радимо и даље истим темпом, али је проценат остварене норме другачији, тј. мањи у односу на претходни период. Током 2013. године потврђених одлука од стране окружног суда је 439, преиначених је 61, укинутих је 29 одлука, те остварени квалитет одјељења износи 94,5%.

Током прошле године на прекршајном реферату радило је девет судија, а од јануара ове године ради осам судија. Морам напоменути да у оквиру Одјељења имамо уредовне дане у Лакташима, гдје је један судија суди у прекршајним предметима који су почињени на територији општине Лакташи. Због великог броја предмета, наш судија сваки дан одржава суђења у Лакташима.

Без обзира на то што је због издавања прекршајног налога починиоцима прекршаја остварен мањи прилив нових предмета у суд, морам истаћи да је оволики број ријешених предмета настао као резултат несебичног рада сваког судије у Прекршајном одјељењу.

БИЛТЕН: Свакодневни рад судија у Прекршајном одјељењу изискује пуно напора. Да ли вам неко помаже у раду?

СТЕФАНОВИЋ-РЕГОДА: У свакодневном раду судијама помажу приправници волонтери, највише у многобројним техничким пословима, тако да судије могу више времена посветити суђењима и доношењу одлука. Свим судијама у суду су доступни службени гласници РС и БиХ, мислим да се њима највише служе прекршајне судије јер нам је то основно оруђе рада те у сваком тренутку можемо извршити увид у пропис који је предмет нашег суђења.

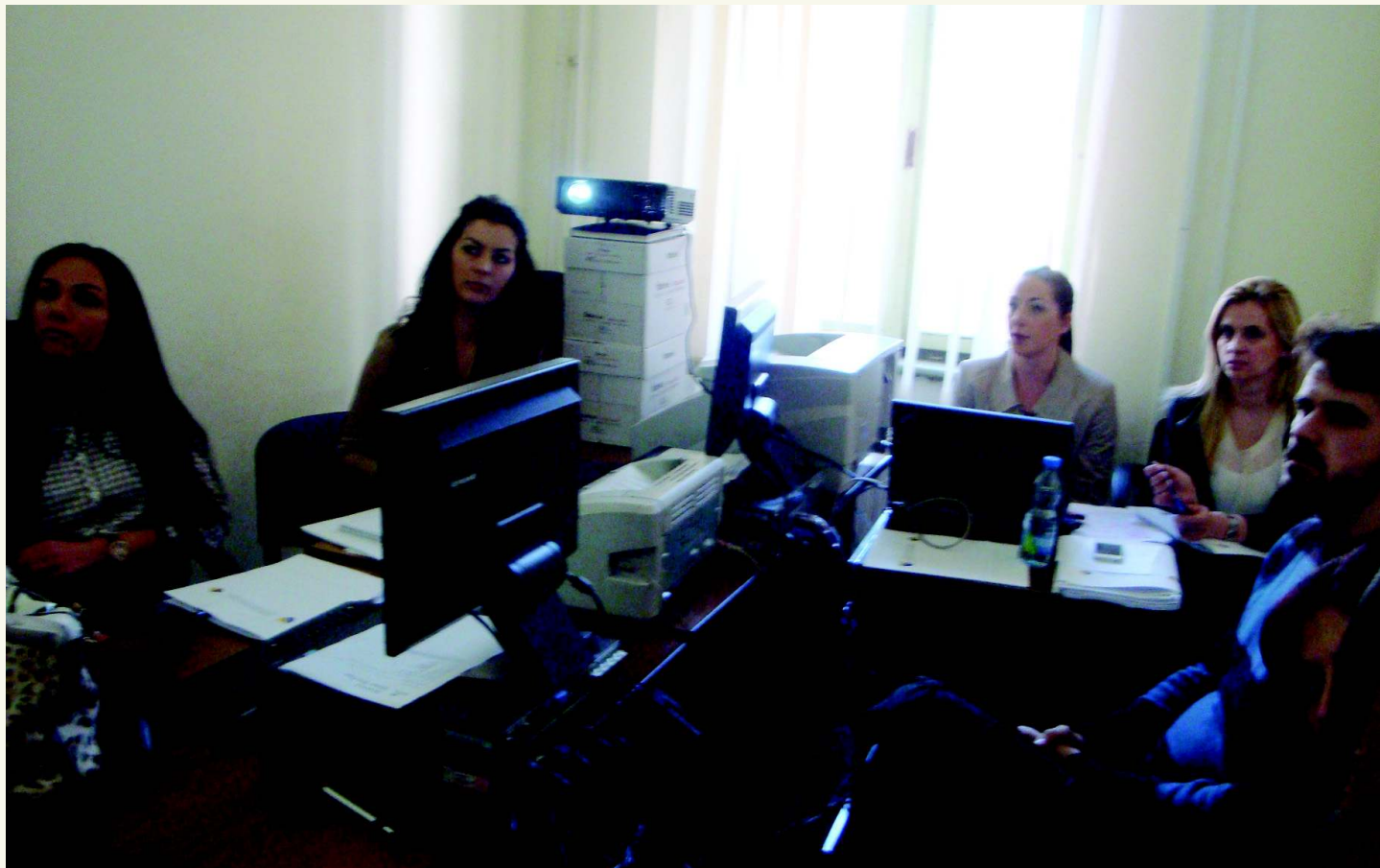
БИЛТЕН: Шта све утиче на "тежину" једног предмета?

СТЕФАНОВИЋ-РЕГОДА: Предмети могу бити тешки или лаки, све то зависи од странака. Има и сложених области и прописа, те судије морају претходно прочитати и проучити пропис у циљу квалитетне припреме за суђење. Никада се не зна колико ће дуго трајати суђење, а вријеме проведеног поступка зависи од изјаве окривљеног. Ја сам, на примјер, временски прије завршила суђење окривљеном правном лицу за прекршаје у стицају за које је била прописана минимална казна од по 50.000 КМ, него суђење за саобраћајни прекршај за који је изречена новчана казна од 40 КМ.

Почиње имплементација Система за обраду

СОКОП поједностављује

Високо судско и тужилачко вијеће Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 14. маја 2010. године, донијело је одлуку којом је у одређеним судовима започета имплементација СОКОП система, односно Система за обраду комуналних предмета. Пилот пројекат је одлуком Вијећа продужен и проширен на више судова у БиХ, те је, поред одлуке, ВСТВ БиХ донијело и упутство за поступање с извршним предметима покренутим на основу вјеродостојне исправе.

Међу судовима у којима је започела фаза увођење СОКОП система је и највећи суд у Републици Српској, Основни суд у Бањалуци. Путем СОКОП система омогућено је комуналним предузећима слање тужбе, у предметима мале вриједности, електронским путем, чија вриједност спора не прелази 5.000 КМ.

У Основном суду у Бањалуци, на уносу старих извршних предмета, као и новопристиглих у СОКОП систем, ангажован је одређен број приправника волонтера, који су

■ Путем овог
■ система
■ омогућено је комуналним предузећима слање тужбе, у предметима мале вриједности, електронским путем, чија вриједност спора не прелази 5.000 КМ

у приправничко-волонтерском односу у Основном суду у Бањалуци, којима се по броју унесених предмета у систем исплаћује одређена накнада.

Важно је напоменути да је циљ СОКОП система: брже поступање и рад на предметима који су евидентирани у СОКОП систему, гдје у сваком моменту поступајући судија има све релевантне информације о броју предмета, о донесеној одлуци у ЦМС систему и слично, као и да код достављања предмета ЦМС уписнику једноставним кликом на дугме "премјести" електронски спис достави ЦМС уписнику ради евидентирања.

Тиме се умногоме смањују потребне радње у руковању овом врстом предмета, поједностављује њихово складиштење, омогућава се водитељима поступка да савладају већи број предмета истовремено, уз максимално ефикасно кориштење времена, како би се могли што више концентрисати на судску функцију. Такође се смањује вријеме између радњи на предмету и рационализује рад на терену, који омогућава

комуналних предмета у више судова у БиХ

обављање судске праксе

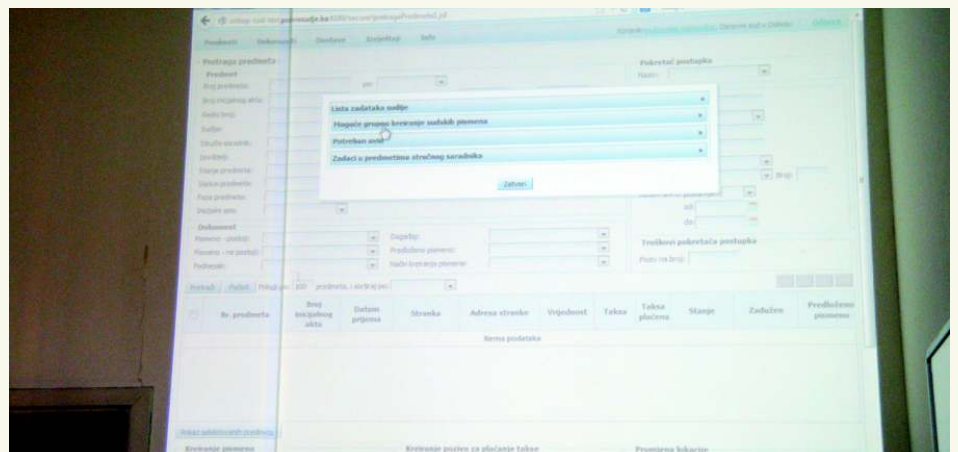
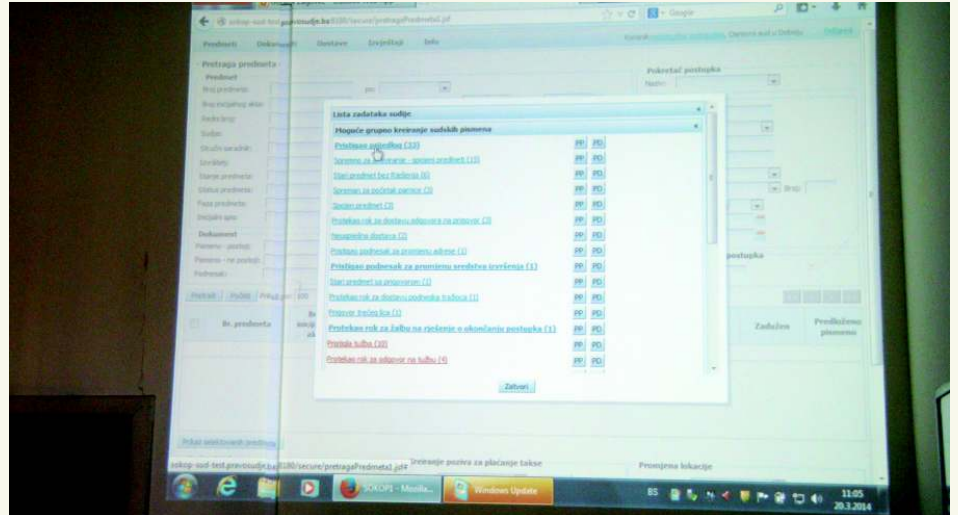
заједничко поступање за све предмете с истим извршеником. Важно је напоменути да се предмети сигнирају исто као и у ЦМС систему, темељем процентуалног учешћа одређеног од стране предсједника суда, те да за примјену СОКОП система није потребно више особља за рад, као и да они могу бити распоређени на друге радне задатке.

СОКОП систем доступан је свим судовима у правосудној мрежи у БиХ, а тражиоцима извршења који имају валидан дигитални сертификат, који се пријављује ВСТВ-у и који шаље предмете СОКОП судовима. Електронска комуникација између тражиоца извршења и самог суда врши се путем е-mail адресе sokor@pravosudje.ba. СОКОП систем проверава улаз у пошту за све судове, те уколико је дигитални потпис уредан и поднесци претходно правилно валидирани, онда систем:

- на сваки примљени поднесак стави електронски печат, на којем се као датум пријема документа у суд приказује датум провере ваљаности електронског потписа,
- формира предмет уколико исти не постоји и уноси све податке директно из поднеска у базу података СОКОП-а.
- приказује сваки примљени поднесак у одговарајућем предмету,
- за одређене поднеске којима тражилац извршења пружа ажуриране податке у вези с предметом за који нема потврде водитеља поступка (нпр. за промјену адресе извршеника), ажурира податке у бази података СОКОП-а,
- обавјештава судију или стручног сарадника о новопристиглим подnescима путем таск-листе.

Такође, водитељ поступка је обавијештен путем таск-листе задатака о броју предмета за који је тек пристигао приједлог за извршење. Све предмете може прелистати, евентуално неке кориговати и допунити ако уочи одређене неправилности, као и да сва пристигла писмена истог тражиоца извршења групно креира рјешењем о извршењу и електронским путем позове за плаћање таксе. За 1.000 предмета цијела операција траје око 30 минута.

Одмах по креирању писмено, које је намијењено тражиоцу извршења, отпрема се електронским путем, а доступно је путем СОКОП система. Тражилац извршења ће по пријему поднеска моћи да у свом рачунару

исте сачува и одштампа и потврду о пријему писмена у електронској форми достави суду, која ће садржавати датум пријема.

Са извршеником суд комуницира као и до сада слањем писмена у писменој форми. Сва отпрема се врши са једне отпремне станице. Оператер отпремне станице штампа писмена, пакује у коверте, односно доставнице и зависно од начина слања (путем поште, достављача или закључка који ће извршитељ носити на терену приликом извршне радње) наведено писмено доставља на одређену адресу. Уколико се достављање врши путем поште, Р-број ће бити одштампан директно на ковертама умјесто досадашње праксе да се налијепи и скенира.

Што се тиче питања провере да ли су плаћени судска такса и остали трошкови извршења (предујам), тражилац извршења претходно евидентира у систем за које предмете жели да плати судске таксе (одвојено се плаћа такса на приједлог и такса на рје-

шење), те добија потребан износ који је потребно да плати и "позив на број". Оператер на пријему евидентира уплату на основу примљене уплатнице с одговарајућим "позивом на број" да је такса плаћена.

Такође, размјена података између Система за обраду предмета мале вриједности тзв. комуналних предмета (СОКОП) и Система за аутоматско управљање предметима (ЦМС) уређена је тако да се размјена података у оквиру истог суда (мал предмети) врши електронским путем, а исто тако размјена предмета између два првостепена суда, као и између првостепеног у другостепеног суда.

Уколико се одређени предмет не појави у претрази, као и за све друге проблеме и недоумице у вези са СОКОП системом, потребно се обратити за помоћ на е-mail sokor_it_support@pravosudje.ba, гдје ће добро обучени и стручни тим отклонити све настале сметње.

Милан Тегелтија,
предсједник
Основног суда
у Бањалуци

Правда има смисла само кад је брза

Основни суд у Бањалуци је други по величини у БиХ, а највећи у Републици Српској. За разлику од многих правосудних институција, овај суд се може похвалити сјајним резултатима у раду. Милан Тегелтија, предсједник Основног суда у Бањалуци, каже да су у посљедњих шест година од општег стања несрећности дошли до одличних резултата у свом раду.

"Подаци говоре да смо имали 30.000 парничних предмета, а сада смо дошли на 4.500 парничних предмета и 502 радна спора. А прије само четири године имали смо 4.000 радних спорова."

■ Велики успјех је
■ да смо успјели да
■ останемо независни.
Судови су посљедња брана грађана у заштити њихових индивидуалних права која им гарантују Устав и закони

Каква је сада ситуација са бројем предмета које дуже судије?

ТЕГЕЛТИЈА: Прије четири године имали смо 2.500 предмета по једном судији, што је било апсурдно. Данас имамо око 130-150 предмета по судији. Тај резултат остварили смо првенствено захваљујући раду судија, стручних сарадника приправника и, уопште, свих радника Суда. Створили смо ажурност. Правда има смисла једино када је брза. Ми смо дошли у ситуацију да рјешавамо знатно већи број предмета од примљених. План реализације старих предмета остварили смо у проценту од 87 одсто ријешених предмета у прошлој години, што је један

од највећих процената реализације плана рјешавања старих предмета првостепених судова у БиХ.

У којој мјери сте задовољни кадровима?

ТЕГЕЛТИЈА: Генерално, у основним судовима углавном раде млађи људи, који по природи ствари носе ентузијазам и жељу за доказивањем у послу, те уколико се тај њихов ентузијазам правилно каналише, он постаје значајан фактор у ефикасности рада судова. Млађи људи, такође, по природи ствари лакше прихватају нове идеје, организационе промјене и промјене у приступу обављању посла, и ми смо тај фактор успјели да искористимо у циљу постизања ефикасности рада суда. Управа суда, на челу са предсједником суда, нема, нити смије да има, утицај на одлуке судије у предметима, нити има утицај на избор судија. Резултати судија говоре колико су добри. Ми смо имали чак и 91 одсто потврђених одлука, што је сјајан резултат. Судије су, по правилу, поштени људи, привржени свом послу и професији. Улажу енормне напоре, које грађани често не виде, јер се у судовима, по природи посла и сходно процедурама, проблеми због којих се људи обраћају судовима не могу рјешавати преко ноћи.

Имате ли притисака на рад и да ли се тражи посебан однос код одређених предмета?

ТЕГЕЛТИЈА: Ја лично, а ни моје судије, нисмо имали притисака по одређеним предметима. Таквих притисака није било, али и да их је било, они који би тако нешто покушали од тога не би имали никакву корист. Ми смо свјесни да се РС и друштво у цјелини налазе у тешком времену и да живимо у конфликтном друштву које продукује различите спорове. Судови не могу да ријеше основне проблеме друштва. Они су корективни фактор и коригују неправилност, онда када је неправилност изузетак од правила.

Може се рећи да сте остали независни?

ТЕГЕЛТИЈА: Тако је. Велики успјех је

да смо успјели да останемо независни. Судови су посљедња брана грађана у заштити њихових индивидуалних права која им гарантују Устав и закони. На судове не можете вршити притисак, јер судске одлуке подразумијевају најмање двостепеност, односно о одлуци суда одлучује други или трећи суд кроз ревизију, да би одлука била коначна. Самим тим се сужава простор за манипулације и шпекулације.

Шта су вам приоритети за ову годину?

ТЕГЕЛТИЈА: Прошлу годину смо посветили рјешавању старих предмета и одржавању високог степена професионалности у раду, што ћемо наставити и ове године. Такође, планирамо почетак ра-

дова на реконструкцији зграде суда која се налази у центру града. Успјели смо да обезбиједимо 2,7 милиона евра, или нешто око 5,5 милиона КМ, из средстава ИПА фондова Европске комисије.

Реконструкцијом ћемо добити 3.000 нових квадрата, а да уопште нећемо оптеретити буџет РС.

Да ли су судије адекватно плаћене?

ТЕГЕЛТИЈА: У односу на остале грађане, судије имају, да кажем, пристојне плате. С тим да оне нису онолике, односно у оним износима о којима се често прича. Чак 80 одсто судија у БиХ прима плату од 2.400 марака. Такве плате имате у већини министарстава и банака. То је плата од које може пристојно да се живи, али уколико се та плата упореди с платама на неким позицијама у другим институцијама, а има се у виду одговорност судија, оне су у поређењу с тим мале. Финансијска независност је најбитнија у правосудју, финансијска независност је основа сваке друге независности. То значи: да бисте имали независног и професионалног судију, он, прије свега, мора да буде финансијски независтан.

Интервју преузет из "Вечерњих новости"

Увијек је суд крив

У општој перцепцији нашег друштва, у којој је све корумпирано, увијек ће суд и судије бити криви због тога што једна страна изгуби спор, јер онај ко је дошао на суд, ту не би ни био да не мисли да полаже неко право на нешто. Међутим, спор је правни сукоб најмање двије супротстављене стране, од којих обје мисле да имају право, због тога је суд ту да пресуди, па је природно да одлука суда, каква год да је, никада неће задовољити обје стране у спору, јер неко мора да добије, а неко мора да изгуби спор. Никада нећете чути да судије и судови раде како треба, него се увијек они који изгубе позивају на корупцију правосудја.

Делегација правосудних институција Филипина посјетила Бањалуку

Основни суд смјерница за бољи рад судова на Филипинима

Делегација највиших званичника правосудних институција Филипина, боравила је од 3. фебруара 2014. године у петодневној посјети Високом судском и тужилачком вијећу Босне и Херцеговине (ВСТВ БиХ), како би се упознали с начином на који функционишу босанскохерцеговачки судови који имају аутоматизован процес управљања предметима. Организатори ове петодневне посјете били су Америчка адвокатска комора (ABA ROLI) и Америчка агенција за мађународни развој (USAID), чија се представништва налазе на Филипинима.

Том приликом делегација на челу са судијом Апелационог суда Филипина, Аполинарио Д. Бриселасом, посјетила је Основни суд у Бањалуци. Циљ посјете био је упознавање и преузимање добре праксе највећег суда у Републици Српској ради унапређења функционисања судског система на Филипинима. Посебно су били заинтересовани за област аутоматског управљања предметима (ЦМС програм), као и смањење броја неријешених предмета.

Филипинска делегација била је одушевљена нивоом организације управљања предметима и људским ресурсима успленим у Основном суду у Бањалуци, као и редукцијом броја неријешених предмета. Посебно су истакли да су искуства и добре праксе

Основног суда у Бањалуци смјерница за бољи рад судова на Филипинима.

Предсједник Основног суда у Бањалуци Милан Тегелтија, током посјете филипинске делегације, истакао је како је ефикасно управљање судовима, оптималним кориштењем људских и материјалних ресурса, као и успостављање система за аутоматско управљање предметима, уз чување независности судова од свих облика политичких и свих других утицаја, од кључне важности за унапређење функционисања судског система у свакој земљи. Предсједник је, такође, истакао спремност Основног суда у Бањалуци да својим искуствима помогне правосудним институцијама Филипина да развију системе и праксе које ће довести до подизања ефикасности судова на Филипинима на свим нивоима правосудног система.

Том приликом чланови филипинске делегације у пратњи предсједника Основног суда у Бањалуци Милана Тегелтије обишли су зграду Основног суда и том приликом се

упознали с организацијом рада појединих одјељења, пријема поште, свих поднесака који се директно уносе у ЦМС систем. Такође, у пракси се врши и скенирање одређених писмена, као што су тужбе, које на тај начин унесене у ЦМС програм постају директно доступне предметним поступајућим судијама. Затим су обишли Судски уписник, гдје се физички формирају списи, чувају, сортирају, идентификују и затим по распореду разврставају у одговарајуће полице, одакле их сарадници носе судијама ради даљег поступања по предмету, као и Архив Основног суда у Бањалуци у којем се чувају сви завршени предмети у складу са законским роком чувања истих.

Делегација Филипина је упозната и с организацијом судских одјељења којих у Основном суду у Бањалуци има пет (Кривично, Парнично, Ванпарнично, Извршно и Прекршајно). Делегација је, такође, упозната с новином да је у саставу Парничног одјељења систематизацијом успостављен радно-правни реферат као и реферат за накнаду ратне штете на којима је ангажован одређени број судија, те с обзиром на саму хитност поступања по наведеним предметима знатно убрзано њихово рјешавање. На крају радне посјете, филипинска делегација изразила је импресије према начину на који су наведена одјељења организована.

- Подијељена су искуства из области аутоматског управљања предметима (ЦМС програм), као и смањења броја неријешених предмета

Успјешан рад Удружења жена судија у Босни и Херцеговини

Студијско путовање судија у Америку

Центар за сигурност, развој и владавину права (ДЦАФ) и Атлантске иницијативе (АИ), а у сарадњи с ОПДАТ програмом, који је смјештен у Амбасади САД у Сарајеву, позвао је судије из БиХ из различитих градова и нивоа судова, као и судије из Удружења жена судија у БиХ, у студијску посјету судовима америчке Савезне Државе Орегон, од 4. до 10. октобра 2013. године.

Студијској посјети претходила је заједничка активност судија из Удружења и других судија из БиХ, која се односила на истраживање у вези са судским разматрањима случајева насиља у породици у БиХ, што је резултирало израдом Приручника за потребе судија и тужилаца у БиХ, који је објављен у децембру 2013. године.

Домаћин судијама Удружења била је судија Врховног федералног окружног суда Орегон Апп Ајкен, уговарајући сусрете са високопозиционираним представницима судске и извршне власти Савезне Државе Орегон.

У студијској посјети учествовале су судије из БиХ:

- Биљана Вучетић (судија Основног суда у Бањалуци),
- Драган Улетиловић (судија Основног суда у Бањалуци),
- Бранимир Малетић (судија Основног суда у Градишци),
- Адиса Захирагић (судија Кантоналног суда у Сарајеву),
- Амела Махић-Самарџић (судија Опћинског суда у Сарајеву),
- Рада Бјељац (судија Опћинског суда у Сарајеву),
- Јасмина Ћосић (судија Опћинског суда у Сарајеву),
- Санела Грабоњић-Ковач (судија Кантоналног суда у Сарајеву),
- Дарко Самарџић (судија Суда БиХ).

У оквиру студијског путовања, судије су посјетиле судове округа Лане, укључујући и Суд за малолетнике, учествовале у мултидисциплинарном састанку за одговоре на насиље у породици с Erin Greenawald, по-

моћницом државног правобраниоца, наредником Toddom Baltzellom из полицијске станице Newberg-Dundee, те са Ronelle Shankle из Одјела правобранилаштва за пружање услуга жртвама кривичних дјела. Судије Удружења имале су састанак и с правном савјетницом гувернера државе Орегон за кривичноправни систем и корективне мјере Heidi Moawad. Такође се присуствовали са слушањима, изрицању заштитних мјера, те активно учествовали у дискусијама са судијама Врховног суда државе Орегон.

Судије су учествовале и у дискусији о теми позива на изношење одбране због кршења налога суда, коју је водила судија Kasabhai, те су посјетиле малолетнички суд Округа Лане и посматрале суђења додјеле надзора над малолетницима. Такође су учествовали у расправи о корективним мјерама у заједници и интервентном програму за злостављаче с Laurom Ritchie, председником Одјељења за насиље у породици, те доктором Chrisom Hiffineom, директором организације "Allies in Change".

Правни факултет Универзитета Орегон организовао је пријем у част судија, а судије су позване да као гости присуствују свечаном ручку у Rotary клубу града Еугене, Орегон. Током пријема, Маида Ђехајић је упознала присутне с чињеницама које се односе на питања равноправност полова у БиХ, док је судија Адиса Захирагић представила изазове с којима се сусреће правосуђе у БиХ када је ријеч о случајевима породичног насиља.

Релативно млада невладина, непрофитална организација Удружење жена суди-

ја у БиХ, као једно од професионалних удружења у БиХ, основана је 5. новембра 2009. године на иницијативу иностраних жена судија Суда БиХ, а уз подршку Међународног удружења жена судија (IAWJ - International Association of Women Judges), чије је сједиште у Вашингтону. Чланице Удружења су жене судије из цијеле БиХ са свих нивоа судске власти.

Основни циљеви Удружења су:

1. Афирмација закона у вези са заштитом људских права и забраном дискриминације,
2. Професионално усавршавање судија,
3. Индивидуално оснаживање кроз стицање знања у специфичним вјештинама,
4. Промовисање сарадње између жена судија ради бољег разумијевања гендер концепта у правосуђу,
5. Равноправност полова у правосудном систему кроз организацију правосуђа, те помоћ обичној жени са позиције жене судије.

Активности пројекта, поред јачања Удружења и сарадње с ентитетским центрима за едукацију судија и тужилаца, укључује и спровођење истраживања о темама које досад нису у довољној мјери обрађиване у нашем правосуђу, а односе се не област равноправности полова.

У току четворогодишњег рада Удружењу су одобрена два пројекта у виду малих грантова од стране америчке и швајцарске амбасаде, који ће се спроводити у текућој 2014. години. Амерички пројекат се односи на тему "Подизања свијести међу политичаркама о сексуалној експлоатацији са позиције моћи", у оквиру којег се предвиђају три скупа (Сарајево, Бањалука, Брчко), између жена судија Удружења и жена са политичке сцене у БиХ.

Овим чланком у билтену Основног суда у Бањалуци желимо на овај начин подржати рад Удружења жена судија у БиХ, као и допринјети још бољој његовој видљивости на пољу невладиних организација и остваривању још бољих резултата, када је у питању сваки облик дискриминације и породичног насиља.

МЈЕСЕЧНИ ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ОСНОВНОГ СУДА У БАЊАЛУЦИ ЗА ПЕРИОД ОД 01.1.2014. ДО 31.1.2014. ГОДИНЕ

REFERAT	NEZAVRŠENI PREDMETI NA DAN 01.01.2014. GODINE	PRIMLJENO ZA JEDAN MJASEC	UKUPNO U RADU	RIJEŠENO ZA JEDAN MJASEC	OSTALO NERIJEŠENO 31.01.2014. GODINE
KRIVIČNO ODJELJENJE					
K	1.032	33	1.065	36	1.029
KPS	351	54	405	35	370
KM	2	5	7	1	6
KPP	37	61	98	55	43
KR - 1	3	1	4	3	1
KV	119	42	161	23	138
KP	2	0	2	0	2
IKS	125	57	182	27	155
UKUPNO	1.671	253	1.924	180	1.744
PARNIČNO ODJELJENJE					
P	4.402	181	4.583	261	4.322
RS	472	36	508	26	482
UKUPNO	4.874	217	5.091	287	4.804
IZVRŠNO ODJELJENJE					
I	5.157	262	5.419	247	5.172
IP	364	15	379	17	362
UKUPNO	5.521	277	5.798	264	5.534
VANPARNIČNO ODJELJENJE					
O	2.427	134	2.561	208	2.353
V (R)	956	60	1.016	58	958
UKUPNO	3.383	194	3.577	266	3.311
PREKRŠAJNO ODJELJENJE					
PR	7.069	286	7.355	413	6.942
PR-R	1	1	2	1	1
IPS	7.233	288	7.521	95	7.426
UKUPNO	14.303	575	14.878	509	14.369
UKUPNO	29.752	1.516	31.263	1.506	29.762

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ОСНОВНОГ СУДА У БАЊАЛУЦИ

ЗА ПЕРИОД ОД 01.2.2014. ДО 28.2.2014. ГОДИНЕ

REFERAT	NEZAVRŠENI PREDMETI NA DAN 01.02.2014. GODINE	PRIMLJENO ZA JEDAN MJESEC	UKUPNO U RADU	RIJEŠENO ZA JEDAN MJESEC	OSTALO NERIJEŠENO 28.02.2014. GODINE
KRIVIČNO ODJELJENJE					
K	1.029	66	1.095	79	1.016
KPS	370	71	441	84	357
KM	6	12	18	5	13
KPP	43	44	87	55	32
KR - 1	1	1	2	1	1
KV	138	37	175	37	138
KP	2	0	2	0	2
IKS	155	38	193	49	144
UKUPNO	1.744	269	2.013	310	1.703
PARNIČNO ODJELJENJE					
P	4.322	228	4.550	345	4.205
RS	482	41	523	34	489
UKUPNO	4.804	269	5.073	379	4.694
IZVRŠNO ODJELJENJE					
I	5.172	297	5.469	402	5.067
IP	362	17	379	27	352
UKUPNO	5.534	314	5.848	429	5.419
VANPARNIČNO ODJELJENJE					
O	2.353	315	2.668	243	2.425
V (R)	958	90	1.048	92	956
UKUPNO	3.311	405	3.716	335	3.381
PREKRŠAJNO ODJELJENJE					
PR	6.942	430	7.372	619	6.753
PR-R	1	12	13	10	3
IPS	7.426	408	7.834	390	7.444
UKUPNO	14.369	850	15.219	1.019	14.200
UKUPNO	29.762	2.107	31.869	2.472	29.397

ОСНОВНИ СУД У БАЊАЛУЦИ

ВЛАДИКЕ ПЛАТОНА 2

ТЕЛЕФОН: 051/314-499